

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Τεύχος LXXXV, Δευτέρα 18 Ιανουαρίου 2010

Συντακτική Ομάδα:

Βλαστάρης Γιάννης

Ζυγά Ιωάννα

Καλογρίδης Γιάννης

Καρακατσάνη Φαίη

Κόκαλη Χριστίνα

Κούκη Αναστασία

Μαυρίδου Δέσποινα

Παναγιωτίδου Ράνια

Ταγκαλάκη Ειρήνη

Συντονιστής:

Δρ. Κωνσταντίνος Φίλης

Περιεχόμενα

→ *Προεδρικές εκλογές στην Ουκρανία: σαφές προβάδισμα του Γιανουκovich*

→ *Ρωσία- Τουρκία : συνάντηση κορυφής στη Μόσχα*

→ *Ματιές στην επικαιρότητα.*

Προεδρικές εκλογές στην Ουκρανία: σαφές προβάδισμα του Yanukovich

Με βάση τα αποτελέσματα που προκύπτουν μετά την καταμέτρηση του 60% των ψηφοδελτίων, ο ηγέτης του Κόμματος των Περιφερειών, Viktor Yanukovich, είναι ο νικητής του πρώτου γύρου των εκλογών, συγκεντρώνοντας ποσοστό 36.38%, έναντι 24.41% που συγκεντρώνει η τωρινή πρωθυπουργός της χώρας, Yulia Tymoshenko, ενώ ακολουθεί ο πρώην Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Ουκρανίας Serhiy Tyhyrko με 13,22%.

Η αυλαία της προεκλογικής περιόδου έπεσε το Σάββατο με τις τελευταίες ομιλίες των υποψηφίων. Ο Yanukovich δεσμεύθηκε να κινηθεί προς την κατεύθυνση σύσφιξης των σχέσεων της Ουκρανίας με τη Ρωσία, διορθώνοντας παράλληλα τις παρεξηγήσεις που δημιούργησε η τωρινή διοίκηση και υπογράμμισε ότι η γενικότερη πολιτική του προς την Ρωσία θα είναι ανάλογη της κοινής ιστορίας των δύο χωρών. Για άλλη μια φορά, ο Yanukovich τάχθηκε υπέρ της συνεργασίας της Ουκρανίας με την ΕΕ και διατύπωσε την κάθετη αντίθεσή του αναφορικά με την ενταξιακή προοπτική της χώρας στο ΝΑΤΟ, ενώ δεν παρέλειψε να εξαπολύσει κατηγορίες προς το δίδυμο της Πορτοκαλί Επανάστασης, Tymoshenko και Yushchenko, οι οποίοι όχι μόνο δεν κράτησαν τις υποσχέσεις τους, αλλά επιπρόσθετα οδήγησαν την χώρα σε χρεωκοπία, όπως χαρακτηριστικά δήλωσε.

Από μέρους της η Tymoshenko τόνισε ότι οι εκλογές αποτελούν μια μείζονος σημασίας ευκαιρία για του πολίτες της Ουκρανίας να ενωθούν ώστε να ακουστεί η φωνή τους. Επιπρόσθετα, η «πριγκίπισσα του φυσικού αερίου», όπως συνηθίζεται να την χαρακτηρίζουν λόγω της δραστηριότητας της στον ενεργειακό τομέα της Ουκρανίας, υπογράμμισε πως είναι αποφασισμένη να πολεμήσει την διεφθαρμένη συμμαχία της εξουσίας με την ολιγαρχία, θέτοντας παράλληλα ως προτεραιότητες της την επίτευξη ενεργειακής αυτονομίας για την χώρα, την καθιέρωση ενός ασφαλιστικού συστήματος για όλους τους πολίτες και τη δίκαιη κατανομή του πλούτου. Σημειώνεται ότι παρά τις κατηγορίες της Tymoshenko για ενορχήστρωση σχεδίου νοθείας στις εκλογές από τον Yanukovich, η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή ξεκαθάρισε ότι δεν σημειώθηκαν σημαντικές παραβάσεις, γεγονός το οποίο

επιβεβαίωσε και ο Matias Ersi, επικεφαλής της αντιπροσωπείας του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο οποίος δήλωσε ότι η εκλογική διαδικασία ευθυγραμμίστηκε με τα διεθνή πρότυπα.

Ο Tyghyrko δήλωσε ότι στόχος του είναι να καταστήσει την ουκρανική οικονομία ανταγωνιστική και να εγκαθιδρύσει ένα ισχυρό κράτος δίκαιου. Υπογραμμίζεται, ότι μετά τα πρώτα exit-polls της Κυριακής, δήλωσε ότι δεν προτίθεται να υποστηρίξει κανέναν από τους δυο υποψηφίους στο δεύτερο γύρο, ακόμα και αν του προσέφεραν την θέση του πρωθυπουργού, όπως χαρακτηριστικά είπε. Τέλος, ιδιαίτερα χαμηλά είναι τα ποσοστά του απερχόμενου Ουκρανού προέδρου Yushchenko, γεγονός το οποίο αποδίδεται στην αδυναμία του να εκπληρώσει τις υποσχέσεις του για διαφανή κυβέρνηση, καταπολέμηση της διαφθοράς και βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας.

Σημειώνεται ότι για να εκλεγεί κάποιος εκ των υποψηφίων στο αξίωμα του Προέδρου πρέπει να συγκεντρώσει το 50% το ψήφων συν μία, με αποτέλεσμα να απαιτείται και δεύτερος εκλογικός γύρος για να ολοκληρωθεί η παρούσα αναμέτρηση, ο οποίος αναμένεται να λάβει χώρα στις 7 Φεβρουαρίου. Η προσέλευση των ψηφοφόρων έφτασε το 67.05% σύμφωνα με την Κεντρική Εκλογική Επιτροπή της χώρας, με βάση δεδομένα από τα 76 από τα 225 εκλογικά τμήματα σε 22 περιφέρειες.

Εκτίμηση

Στην πρώτη εκλογική αναμέτρηση μετά την Πορτοκαλί Επανάσταση ο τότε ηττημένος, Viktor Yanukovich, ήρθε αντιμέτωπος με την εχθρό του Yulia Tymoshenko και απ' ότι φαίνεται τουλάχιστον στον πρώτο γύρο της εκλογικής αναμέτρησης πήρε την εκδίκησή του. Η τελική μάχη για την ανάδειξη προέδρου, η οποία θα δοθεί στις 7 Φεβρουαρίου, θα είναι καθοριστική για το μέλλον της Ουκρανίας, καθώς η χώρα είτε θα επιστρέψει στην αγκαλιά της Ρωσίας είτε θα συνεχίσει την φιλοδυτική της πορεία. Σε κάθε περίπτωση, η Ρωσία θα βγει κερδισμένη δεδομένου ότι επί Yushchenko, οι διμερείς σχέσεις της με την Ουκρανία έφτασαν στο απόλυτο ναδίρ.

Ρωσία-Τουρκία: συνάντηση κορυφής στη Μόσχα

Στον απόηχο της πρόσφατης έντασης με το Ισραήλ και της υπογραφής της συμφωνίας για την κατασκευή του αγωγού Nabucco πραγματοποιήθηκε η διήμερη επίσημη επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού, Recep Tayyip Erdoğan, στη Μόσχα προκειμένου να συναντήσει τον πρόεδρο της ρωσικής ομοσπονδίας, Dmitry Medvedev, και τον ομόλογο του, Vladimir Putin. Όπως αναμενόταν, ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στα ζητήματα σχετικά με την ενέργεια, ενώ στην ατζέντα των συναντήσεων βρεθήκαν επίσης και άλλα σημαντικά θέματα, όπως το Μεσανατολικό καθώς το ζήτημα του Ναγκόρνο-Καραμπάχ .

Οι δυο πλευρές φαίνεται πως επιθυμούν στενότερη συνεργασία και σύσφιξη των οικονομικών και πολιτικών σχέσεων τους καθώς και διεύρυνση του πεδίου ενασχόλησης τους. Παρότι ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των δυο χωρών μειώθηκε σε αξία σε κάτι λιγότερο από 40 δις δολάρια, εξέλιξη που αποδόθηκε στη διεθνή οικονομική κρίση, ο Putin χαρακτήρισε την Τουρκία σημαντικό στρατηγικό εταίρο της χώρας του καθώς πλέον υπερτερεί των ΗΠΑ και της Μεγάλης Βρετανίας σε σημασία για τη Ρωσία. Από τη μεριά του, ο Τούρκος πρωθυπουργός χαρακτήρισε τη μέχρι τώρα συνεργασία υποδειγματική και εξέφρασε την ελπίδα του να επεκταθεί και σε άλλους τομείς στρατηγικού ενδιαφέροντος και για τις δυο χώρες.

Όσον αφορά στους ενεργειακούς σχεδιασμούς του Κρεμλίνου, η Τουρκία, όπως αναμενόταν άλλωστε, δεσμεύτηκε να δώσει άδεια για την κατασκευή του αγωγού South Stream εντός των χωρικών της υδάτων μέσα στο 2010 με αντάλλαγμα ποσότητες φυσικού αερίου. Άλλωστε η Τουρκία είναι εξαρτημένη από το ρωσικό φυσικό αέριο κατά τα δύο τρίτα. Έκανε, επίσης, αποδεκτή και την πρόταση από τη μεριά της Ρωσίας για τριμερή συμφωνία μεταξύ Ρωσίας, Τουρκίας και Ιταλίας για τον αγωγό Σαμψούντας- Τσεϊχάν μετά το πρόσφατο αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις με τη Βουλγαρία όσον αφορά στον αγωγό Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη. Την ίδια στιγμή που η Μόσχα πιέζει ώστε να κατασκευαστεί ο South Stream πριν τον

Nabucco, ανέλαβε ακόμη να βοηθήσει στο φιλόδοξο πρόγραμμα κατασκευής ενός πυρηνικού εργοστάσιου ηλεκτρικής ενέργειας στην Τουρκία. Το πρόγραμμα αυτό, παρά την πρόσκαιρη εγκατάλειψη του, φαίνεται πως απασχολεί ακόμη την τουρκική ηγεσία, η οποία πλέον ελπίζει στην ταχεία υλοποίηση του. Από τη μεριά του, ο Erdog̃an κάλεσε τις ρωσικές εταιρείες να συμμετάσχουν στην ιδιωτικοποίηση της τουρκικής κρατικής εταιρείας φυσικού αερίου που αναμένεται να πραγματοποιηθεί μέσα στο 2010 ενώ προχώρησε και ένα βήμα παραπέρα καθώς δήλωσε πως η βίζα για τους Ρώσους θα καταργηθεί αρχής γενομένης από την ερχόμενη άνοιξη. Η κίνηση αυτή αναμένεται να τονώσει τον ρωσικό τουρισμό στη γείτονα με τα πολλαπλά οφέλη που αυτό συνεπάγεται.

Κατέστη, επίσης, σαφές ότι η Τουρκία αναμένει τη σκιάδη υποστήριξη της Ρωσίας στις διαμεσολαβητικές της ενέργειες στη Μέση Ανατολή και τον Καύκασο. Παρά τα μεγάλα ανοίγματα της Τουρκίας, οι γείτονες της την αντιμετωπίζουν ακόμη με επιφύλαξη και καχυποψία, με πρόσφατο παράδειγμα το Αζερμπαϊτζάν που αντέδρασε στην προοπτική εξομάλυνσης των σχέσεων Τουρκίας-Αρμενίας χωρίς να έχει επιλυθεί το ζήτημα του Ναγκόρνο Καραμπάχ. Η Άγκυρα τονίζει τα κοινά συμφέροντα των δυο χωρών στο νότιο Καύκασο και την Κεντρική Ασία ενώ ελπίζει πως η ρωσική υποστήριξη θα συμβάλλει στην εμπέδωση της επιρροής της στην περιοχή.

Εκτίμηση

Παρά τον επικοινωνιακό χειρισμό από τις δυο πλευρές και της μεγάλης ατζέντας της συνάντησης, η σημασία της είναι περιορισμένη με την κάθε πλευρά να αποκομίζει ελάχιστα απτά οφέλη. Πρέπει να επισημανθεί πως η δέσμευση της Τουρκίας για την έκδοση άδειας για τον αγωγό South Stream δεν είναι κάτι καινούριο, καθώς αποτελεί απλά το επόμενο βήμα της ήδη υπάρχουσας συμφωνίας ενώ καμία δεσμευτική απόφαση δεν ελήφθη σχετικά με τον αγωγό Σαμσουντα Τσειχάν. Η απόφαση αυτή αναβλήθηκε για τη συνδιάσκεψη και με την Ιταλία στο προσεχές μέλλον. Η Τουρκία θα αποκομίσει σημαντικά οφέλη από την κατάργηση της βίζας για τους Ρώσους πολίτες εξαιτίας της εγγύτητας της χώρας ενώ η Ρωσία θα αποκομίσει οφέλη από την κατασκευή του πυρηνικού εργοστάσιου ηλεκτρικής ενεργείας στην Τουρκία καθώς θα αυξήσει την επιρροή της στη χώρα. Αυτό το σχέδιο, παρότι έχει απορριφθεί από την τουρκική

εθνοσυνέλευση, παραμένει στις άμεσες προτεραιότητες της κυβέρνησης Erdoğan και η δέσμευση αυτή φανερώνει τη διάθεση των δυο πλευρών για στενότερη συνεργασία όσον αφορά στην ενέργεια. Οι συχνές συναντήσεις των δυο πλευρών εκτός από τον εμφανή επικοινωνιακό τους ρόλο δείχνουν και την αλληλεξάρτηση τους που, όπως φαίνεται, θα κορυφωθεί το προσεχές διάστημα.

Ματιές στην επικαιρότητα

Πολιτική

- **Σημαντική πρόοδο προς τη σύναψη νέας συνθήκης για την μείωση των πυρηνικών όπλων έχουν σημειώσει Ρωσία και ΗΠΑ**, σύμφωνα με τα όσα δήλωσε ο πρόεδρος της Ρωσίας, Dmitry Medvedev, κατά τη διάρκεια της συνάντησης που είχε στις 16 Ιανουαρίου με τους πολιτικούς αρχηγούς των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Ο Ρώσος πρόεδρος τόνισε πως οι δύο χώρες έκαναν ένα αρκετά σοβαρό βήμα προς τα εμπρός και προσέγγισαν τις θέσεις τους σημαντικά ενώ επεσήμανε πως πρόκειται για ένα θέμα υψίστης σημασίας για την εξωτερική πολιτική της χώρας. Σημειώνεται πως η νέα συνθήκη έρχεται σε αντικατάσταση της START 1 η οποία υπογράφηκε το 1991 και εξέπνευσε τον Δεκέμβριο του 2009.
- **Η κάτω βουλή της Ρωσίας επικύρωσε στις 15 Ιανουαρίου το πρωτόκολλο 14 για τη μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**. Το πρωτόκολλο αυτό έχει στόχο την απλούστευση των διαδικασιών για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Δικαστηρίου. Η Ρωσία ήταν το μόνο από τα 47 κράτη του Συμβουλίου της Ευρώπης που δεν το είχε επικυρώσει, καθώς το 2006 η κάτω βουλή το είχε καταψηφίσει με το σκεπτικό πως ήταν αντίθετο προς τα συμφέροντα της χώρας. Αξίζει να σημειωθεί πως η Ρωσία έχει τις περισσότερες καταδίκες στο συγκεκριμένο Δικαστήριο, κυρίως εξαιτίας της κακομεταχείρισης των κρατουμένων στη Τσετσενία.

- **Διπλωματικές σχέσεις εγκαθίδρυσε το Μαυροβούνιο με το Κόσοβο**, με την ανταλλαγή επιστολών στις 15 Ιανουαρίου των υπουργών εξωτερικών των δύο χωρών, Milan Rocen και Skender Hyseni αντίστοιχα. Ωστόσο, η κυβέρνηση του Μαυροβουνίου διευκρίνισε πως η ανταλλαγή πρεσβευτών θα πραγματοποιηθεί μόνο όταν δοθεί επίσημο καθεστώς μειονότητας στους Μαυροβούνιους που κατοικούν στο Κόσοβο. Η σύναψη διπλωματικών σχέσεων των δύο χωρών, προκάλεσε, όπως ήταν αναμενόμενο, την διαμαρτυρία της Σερβίας, η οποία ανακάλεσε τον πρεσβευτή της στην Ποντγκόριτσα.

- **Άμεση και πλήρη αποκατάσταση των διπλωματικών σχέσεων Αρμενίας και Τουρκίας επιθυμεί η Ρωσία**. Σύμφωνα με δήλωση του Ρώσου Υπουργού Εξωτερικών, Sergei Lavron, την 16^η Ιανουαρίου, οι δύο χώρες θα πρέπει να προχωρήσουν το συντομότερο στην επικύρωση των συμφωνιών του Οκτωβρίου 2009 που θα επισφραγίσουν την επανέναρξη διμερούς διπλωματικού διαλόγου μεταξύ τους. Εμπόδια στην ολοκλήρωση της διαδικασίας φαίνεται να θέτει κυρίως η Τουρκία, συνδέοντας την κοινοβουλευτική έγκριση των συμφωνιών με την επίλυση της διασυνοριακής διαμάχης στην περιοχή Ναγκόρνο – Καραμπάχ. Τα εμπλεκόμενα μέρη είναι η Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν, το οποίο τυγχάνει και σύμμαχος της Τουρκίας. Την έντονη αντίθεσή του προς αυτή την στάση εξέφρασε ο Lavron, επισημαίνοντας πως «η τεχνητή σύνδεση αυτών των δύο ζητημάτων είναι, κατά τη γνώμη μου, λανθασμένη».

- **Καμία απόφαση δεν ελήφθη στη συνάντηση της «Ομάδας των έξι» δυνάμεων που ασχολούνται με το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν**, όπως ανακοίνωσε ο εκπρόσωπος της Ρωσίας. Ο Sergei Ryabkon τόνισε πως η συνάντηση επικεντρώθηκε κυρίως στις πιθανές κυρώσεις από την πλευρά των Ηνωμένων Εθνών αλλά ολοκληρώθηκε χωρίς να ληφθεί απόφαση. Εκτός από τη Ρωσία συμμετέχουν στην ομάδα οι ΗΠΑ, η Βρετανία, η Γαλλία, η Γερμανία και η Κίνα. «Ήταν μια πολύ χρήσιμη συνάντηση», δήλωσε από την πλευρά του ο Αμερικανός εκπρόσωπος, William Burns. «Θα συνεχίσουμε να

επιζητούμε μια λύση μέσω των διαπραγματεύσεων, όμως, άρχισε και η εξέταση νέων κατάλληλων μέτρων», δήλωσε ο αξιωματούχος της Ε.Ε., Robert Cooper.

- **Νέα στρατηγική συνδιαλλαγής και κατευνασμού προς τους Taliban αποφάσισε να ακολουθήσει η κυβέρνηση της Kabul, όπως αποκάλυψε στις 13 Ιανουαρίου.** Συγκεκριμένα, η αφγανική κυβέρνηση ελπίζει να καταφέρει να πάρει έως και 35.000 αντάρτες με το μέρος της, προσφέροντας τους τόσο εργασία όσο και επαγγελματική εκπαίδευση. Στόχος της είναι το σχέδιο να έχει αποκτήσει αρκετή έκταση και να έχει αποφέρει καρπούς μέχρι και την έναρξη του Διεθνούς Συνεδρίου για το Αφγανιστάν που θα πραγματοποιηθεί στις 28 Ιανουαρίου στο Λονδίνο. Υποστηρικτικό ρόλο θα παίξουν και άλλα κράτη της περιοχής που ασκούν σημαντική επιρροή στην ηγεσία των Taliban, όπως τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και η Ιορδανία, ενώ την πρόοδο του θα παρακολουθούν και οι ΗΠΑ.
- **Πενιχρή χαρακτήρισε την πρόοδο των χωρών του Καυκάσου προς τον εκδημοκρατισμό ο διεθνής οργανισμός «Freedom House».** Στην έκθεση «Freedom in the World» για το 2009 που δημοσιεύθηκε στις 12 Ιανουαρίου κανένα από τα κράτη της περιοχής δεν είδε την κατάταξη του να βελτιώνεται σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές. Μάλιστα, όχι μόνο δεν έχει συντελεστεί καμία θετική εξέλιξη, αλλά επιπλέον σε πολλές περιπτώσεις, το πολιτικό σύστημα των χωρών έχει υποβιβαστεί σε σχέση με το επίπεδο των προηγούμενων χρόνων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Κιργιστάν, του οποίου η φετινή εικόνα είναι ακόμη χειρότερη από το «ανελεύθερο» και «αποκλίνον από την κομματική πολυφωνία» πολιτικό του σύστημα, όπως αυτό περιγραφόταν στην προηγούμενη έκθεση. Η όλη εικόνα του οργανισμού για την πολιτική ελευθερία στην περιοχή του Καυκάσου κατά το 2009 μπορεί να συνοψισθεί στην παρακάτω φράση από το κείμενο της έκθεσης: «η κεντρική Ασία παρέμεινε μια από τις [πιο] καταπιεστικές περιοχές στον κόσμο».

Άμυνα και Ασφάλεια

- Το ρωσικό υπουργείο Άμυνας ανακοίνωσε στις 16 Ιανουαρίου την αναστολή των πτήσεων των μαχητικών αεροσκαφών SU-27 Flanker μέχρι την πλήρη διαλεύκανση των αιτιών που προκάλεσαν την πτώση ενός τέτοιου αεροσκάφους την Πέμπτη 14 Ιανουαρίου 30 χιλιόμετρα από την αεροπορική βάση Dzemga στη ρωσική Άπω Ανατολή. Όπως υπογράμμισε ο εκπρόσωπος του υπουργείου Άμυνας, το «μαύρο κουτί» του αεροσκάφους έχει εντοπιστεί και έχει ήδη αποσταλεί για ανάλυση. Το SU-27 είναι ένα υπερηχητικό αεροσκάφος που σχεδιάστηκε σαν απάντηση στα δυτικά μαχητικά αεροσκάφη τέταρτης γενιάς και για τελευταία φορά χρησιμοποιήθηκε στη ρωσο-γεωργιανή σύγκρουση στον Καύκασο τον Αύγουστο του 2008. Επισημαίνεται, ωστόσο, πως το 2009 σημειώθηκαν δύο πτώσεις τέτοιων αεροσκαφών με αποτέλεσμα να έχουν δημιουργηθεί αμφιβολίες για την ασφάλεια των πτήσεων.

- Το ρωσικό πυρηνικό επιθετικό υποβρύχιο Nerpa (της κλάσης Akula II) θα εισέλθει σε επιχειρησιακή διαθεσιμότητα μόνο κατόπιν της διεξαγωγής των απαραίτητων δοκιμών, οι οποίες θα λάβουν χώρα τον Φεβρουάριο του 2010, σύμφωνα με ανακοίνωση του ρωσικού υπουργείου Άμυνας στις 12 Ιανουαρίου. Υπενθυμίζεται πως το 2008 μια πυρκαγιά που είχε ξεσπάσει στο υποβρύχιο είχε προκαλέσει το θάνατο είκοσι ανθρώπων και η αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν κόστισαν σχεδόν δύο δισεκατομμύρια ρούβλια.

- Οι Ρώσοι ειδικοί της πυραυλικής τεχνολογίας που εξέτασαν τις συνθήκες που οδήγησαν τις δοκιμές των πυραύλων Bulava έκαναν τελικά λόγο για πρόβλημα στον σχεδιασμό και όχι για τεχνικά σφάλματα στην κατασκευή, όπως ανακοινώθηκε από πηγή της ρωσικής αμυντικής βιομηχανίας στις 12 Ιανουαρίου. Επισημαίνεται πως είναι η πρώτη φορά που η ρωσική πλευρά κάνει λόγο για δομικό σφάλμα στον σχεδιασμό των πυραύλων αυτών. Το μόνο σίγουρο είναι πως οι πιέσεις επί των φορέων που είναι υπεύθυνοι για την

ανάπτυξη των πυραύλων αυτών αυξάνονται όσο καθυστερεί η ολοκλήρωσή της.

Οικονομία

- **Άνοδο κατά 5% κατέγραψαν οι χρηματιστηριακοί δείκτες στη Ρωσία την περασμένη εβδομάδα ενώ το ρούβλι ενισχύθηκε κατά 3% έναντι του δολαρίου**, καθώς οι επενδυτές είδαν θετικά την ενίσχυση των τιμών των βασικών προϊόντων και της ενέργειας. Ιδιαίτερη άνοδο παρουσιάζουν η μεταλλευτική Uralkali κατά 13,7%, η χαλυβουργία Severstal κατά 10,4% και η Norilks Nickel κατά 8,5%. Τόσο το νόμισμα όσο και οι μετοχές στη Ρωσία άντλησαν ενίσχυση από την άνοδο που κατέγραψαν την περασμένη εβδομάδα οι τιμές των βασικών εμπορευμάτων, αλλά και του αργού που ξεπέρασε και πάλι τα 83 δολάρια το βαρέλι. Το τέταρτο τρίμηνο, το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε τη δεύτερη τριμηνιαία του άνοδο, αλλά συνολικά για το 2009, η οικονομία της Ρωσίας εκτιμάται πως έχει συρρίκνωση κατά 8,5%.

- **Πτώση κατά 49% σημείωσαν το 2009 οι πωλήσεις αυτοκινήτων στη Ρωσία**, σύμφωνα με έκθεση της Association of European Businesses(AEB). Ειδικότερα, μόνο τον Δεκέμβριο οι πωλήσεις αυτοκινήτων μειώθηκαν κατά 38%, καταγράφοντας την μεγαλύτερη κάμψη από όλες τις μεγάλες διεθνείς αγορές. Ωστόσο, ο αντιπρόεδρος της AEB Martin Jahn επεσήμανε πως αναμένεται να ανακάμψουν οι πωλήσεις μέσα στο νέο έτος εφόσον η ρωσική οικονομία εξέλθει από την παγκόσμια οικονομική κρίση.

- **Στην κατάργηση 100.000 θέσεων στο δημόσιο τομέα προχωρά η κυβέρνηση της Ρουμανίας**, σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού οικονομικών της χώρας, Sebastian Vladescu. Η Ρουμανία προβαίνει στην ενέργεια αυτή προκειμένου να πετύχει δημοσιονομική εξυγίανση ώστε να μπορέσει να είναι συνεπής στις δανειακές της υποχρεώσεις προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Ο υπουργός, πάντως, άφησε αδιευκρίνιστους τους

τομείς στους οποίους θα συντελεστούν οι περικοπές όπως και το πότε θα γίνουν.

- **Αύξηση κατά 21,2% σε ετήσια βάση σημείωσε ο αριθμός των ανέργων στη Κροατία**, σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης. Η ανοδική τάση οφείλεται στις πιέσεις που ασκεί η εξάπλωση της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης και αναμένεται να συνεχιστεί και το 2010, όπου ο αριθμός των ανέργων εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τις 300.000.
- Σύμφωνα με την εταιρεία ερευνών EPFR Global, **το τελευταίο 12μηνο οι εισροές κεφαλαίων στα χρηματιστήρια των αναδυόμενων οικονομιών ξεπέρασαν τα 81 δις δολάρια**. Οι τέσσερις μεγαλύτερες αναδυόμενες οικονομίες του πλανήτη, η Βραζιλία, η Ρωσία, η Ινδία και η Κίνα (γνωστές και με το ακρωνύμιο BRIC) προσέλκυσαν τον κύριο όγκο του επενδυτικού ενδιαφέροντος με εισροές της τάξεως των 60 δις δολαρίων. Σε μια περίοδο που οι αναπτυσσόμενες χώρες αναμένεται να σημειώσουν οικονομική μεγέθυνση με πολύ αργούς ρυθμούς σε σχέση με τις αναδυόμενες χώρες, οι επενδυτές αναμένουν σημαντικά κέρδη από τα χρηματιστήρια των αναπτυσσόμενων οικονομιών. Ωστόσο, αναλυτές επισημαίνουν ότι οι αγορές αυτές κινούνται βίαια τόσο στην άνοδο όσο και στην πτώση.
- **Το ποσοστό του μηνιαίου πληθωρισμού στη Βουλγαρία καταγράφηκε στο 0,5% το Δεκέμβριο του 2009**, ενώ το αντίστοιχο ετήσιο ποσοστό ήταν στο 0,6%, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (NSI). Πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό πληθωρισμού που καταγράφεται στη Βουλγαρία την τελευταία δεκαετία και αποδίδεται στις μειώσεις τιμών στον τομέα των τροφίμων, αλλά και των μη αλκοολούχων ποτών, λόγω της μείωσης της κατανάλωσης, αλλά και της πραγματικής αγοραστικής δύναμης των Βούλγαρων πολιτών.

- **Ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός του υπουργείου οικονομικών της Ρουμανίας για το 2010.** Η ψήφιση του ανοίγει το δρόμο για την εισροή κεφαλαίων σε ξένο συνάλλαγμα μέσω διεθνούς δανεισμού. Τις κοινωνικές δαπάνες του προϋπολογισμού υπερασπίστηκε ο πρωθυπουργός της χώρας, Emil Boc, τονίζοντας ότι η επίτευξη θετικής οικονομικής ανάπτυξης μέσα στο 2010 συνδέεται με το επίπεδο συντάξεων. Η ρουμανική κυβέρνηση έχει δεσμευτεί για την κοινωνική και τη συνταξιοδοτική πολιτική που ακολουθεί έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), προκειμένου να χορηγηθούν οι επόμενες δανειοδοτικές δόσεις. Το επίκεντρο του οικονομικού ενδιαφέροντος εντοπίζεται, από τη μια μεριά, στον περιορισμό του δημοσίου ελλείμματος, αλλά και στην προσέλκυση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων, προκειμένου να υλοποιηθούν νέες επενδύσεις. Προς την κατεύθυνση αυτή, είναι θετικό το παράδειγμα της αυτοκινητοβιομηχανίας Dacia και το πλαίσιο συνεργασίας της με τη γαλλική Renault, καθώς το ποσοστό των εξαγωγών της αντιστοιχεί σε ποσοστό 15% επί του συνόλου των ρουμανικών εξαγωγών.

- **Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Πολωνίας και Λευκορωσίας για την σύναψη συμφωνίας για τη διασυνοριακή κινητικότητα βρίσκονται στο τελικό τους στάδιο,** όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο αναπληρωτής πρωθυπουργός της Λευκορωσίας, Ivan Bambiza. Η συμφωνία προβλέπει την απλοποίηση της διαδικασίας έκδοσης βίζα σε υπηκόους των δύο χωρών, γεγονός το οποίο θα συνεισφέρει στην ενίσχυση των διμερών οικονομικών σχέσεων.

- **Η Ρωσία είναι μια μεγάλη δύναμη, η οποία διαθέτει μια πανίσχυρη οικονομία,** δήλωσε ο Hamid Majid Musa, Ιρακινός βουλευτής, συμπληρώνοντας παράλληλα ότι η πρόσκληση προς την Ρωσία να συνεισφέρει στην ανοικοδόμηση και ανάπτυξη της ιρακινής οικονομίας κρίνεται **μείζονος σημασίας,** καθώς η είσοδος ρωσικών εταιρειών στην ιρακινή αγορά θα οδηγούσε και στη δραστηριοποίηση άλλων εταιρειών στη χώρα. Σημειώνεται ότι το Ιράκ διατηρούσε σημαντικές οικονομικές σχέσεις με την Σοβιετική Ένωση και η Ρωσία συνέχισε την παράδοση καλών διμερών σχέσεων με τη χώρα μέχρι και το 2003 και την αμερικανική εισβολή στο Ιράκ.

Ενέργεια

- Σύμφωνα με δηλώσεις του αναπληρωτή πρωθυπουργού της Ρωσίας, Viktor Zubkov, **οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την κατασκευή του αγωγού South Stream θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το φθινόπωρο του 2010.** Το έργο του South Stream, που αποσκοπεί στην άντληση ετησίως 31 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου από την Κεντρική Ασία και τη Ρωσία προς τα Βαλκάνια και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβάνει και χώρες όπως τη Βουλγαρία, τη Σερβία, την Ουγγαρία, την Ιταλία και την Ελλάδα. "Μέχρι τον Σεπτέμβριο-Οκτώβριο, οι διερευνητικές εργασίες θα έχουν ολοκληρωθεί, και όλα τα απαραίτητα έγγραφα θα είναι έτοιμα ώστε να αρχίσουν οι εργασίες του South Stream από το φθινόπωρο," δήλωσε ο Zubkov σε δημοσιογράφους στο Βερολίνο την περασμένη εβδομάδα. Ο αγωγός φυσικού αερίου αναμένεται να αρχίσει να λειτουργεί στα τέλη του 2015. Υπενθυμίζεται πως το έργο αποτελεί μέρος των προσπαθειών της Ρωσίας να μειώσει την εξάρτηση από τα εθνικά δίκτυα και αποτελεί την απάντηση της χώρας στο έργο του Nabucco που στόχο έχει να παρακάμψει τη Ρωσία.
- Το σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου της Ουκρανίας αποτελεί στρατηγικής σημασίας εγκατάσταση για την χώρα υπογράμμισε η Ουκρανή πρωθυπουργός, Yulia Tymoshenko, και παράλληλα δεσμεύθηκε η ιδιοκτησία του συστήματος να παραμείνει υπό κρατικό έλεγχο σε περίπτωση νίκης της στις προεδρικές εκλογές της χώρας. Αναφορικά με την σημασία του δικτύου, υπενθυμίζεται ότι το 80% του ρωσικού φυσικού αερίου που εισάγει η ΕΕ διέρχεται από το σοβιετικής κατασκευής δίκτυο αγωγών για να καταλήξει εν τέλει στους ευρωπαίους καταναλωτές.
- Η μη συμμετοχή της Ρωσίας στην Ενεργειακή Χάρτα δεν παρακωλύει τις διαπραγματεύσεις για την νέα Συμφωνία Σύμπραξης και Συνεργασίας (Partnerhsip and Cooperation Agreement) μεταξύ της ΕΕ και της Ρωσίας δήλωσε ο Ρώσος υπουργός εξωτερικών, Sergei Lavrov,

υπογραμμίζοντας παράλληλα πως απαιτείται μία νέα διεθνής νομική βάση για την ενεργειακή συνεργασία. Η προηγούμενη Συμφωνία που αποτελούσε το θεσμικό πλαίσιο για τις διμερείς σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας έληξε το 2007 και οι σχετικές διαπραγματεύσεις πάγωσαν από μέρους της ΕΕ μετά τον «πόλεμο των 5 ημερών» για ένα διάστημα.

- **Ειδικό κλιμάκιο για την Ευρασία του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ επισκέφτηκε στις 15 Ιανουαρίου τον πρωθυπουργό του Αζερμπαϊτζάν** και άλλους Αζέρους αξιωματούχους προκειμένου να συζητήσουν τις σχέσεις συνεργασίας μεταξύ τους όσον αφορά στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο της Ευρώπης και των διεθνών αγορών. Οι ΗΠΑ επιδιώκουν μέσα από τη διαφοροποίηση των ενεργειακών επιλογών να αυξήσουν τη σταθερότητα και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού στην περιοχή, ιδίως μετά την ολοένα αυξανόμενη εκδήλωση ενδιαφέροντος κατασκευής νέων στρατηγικού ενδιαφέροντος αγωγών, όπως ο Nabucco. Ταυτόχρονα επιδιώκουν την απεξάρτηση της Ευρασίας από τους ρωσικούς ενεργειακούς πόρους, που πολλές φορές έχουν προκαλέσει αστάθεια στην περιοχή (για παράδειγμα κατά την διάρκεια των πολλών ρωσο-ουκρανικών κρίσεων για την τιμή του φυσικού αερίου).
- **Σύμφωνα με το ρωσικό υπουργείο ενέργειας η παραγωγή πετρελαίου της χώρας αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 1,2%** φτάνοντας το 2009 τα 494,228 εκατομμύρια κυβικούς τόνους. Την ίδια στιγμή άνοδο παρουσιάζει και η παραγωγή αργού αγγίζοντας το 3,3% (246,044 εκατ. κυβικούς τόνους).
- **Στις 15 Ιανουαρίου ο πρόεδρος του Ιράν Mahmud Ahmadinejad χαιρέτησε την πρόοδο που γνωρίζει ο τομέας των πυρηνικών στη χώρα του.** Απευθυνόμενος σε μια ομάδα φοιτητών δήλωσε «τα επιτεύγματα του Ιράν στον πυρηνικό τομέα είναι τόσο μεγάλα που οι εχθροί της χώρας δεν θα είναι σε θέση να εμποδίσουν αυτήν την πρόοδο».

Περιβάλλον

- **Με πρότυπο την πόλη του Los Angeles, η Μόσχα θα προσπαθήσει να καταπολεμήσει το πρόβλημα του μπουτλιαρίσματος και της στάθμευσης, ώστε να μειωθεί και η ατμοσφαιρική ρύπανση στο κέντρο της πόλης.** Οι χαοτικές καταστάσεις στους δρόμους της ρωσικής πρωτεύουσας οδήγησαν τους αξιωματούχους να λάβουν δραστικά μέτρα, προκειμένου να μειωθούν όχι μόνο η κίνηση στους δρόμους και τα οδικά ατυχήματα, αλλά και η συγκέντρωση ατμοσφαιρικών ρύπων πέριξ της Μόσχας.
- **Εγκρίθηκε στις 14 Ιανουαρίου η μελέτη περιβαλλοντική επιπτώσεων για το πυρηνικό εργοστάσιο στην επαρχία West Bengal της Ινδίας,** το οποίο θα κατασκευαστεί με την βοήθεια της ρωσικής υπηρεσίας πυρηνικού εξοπλισμού και εξαγωγικού μονοπωλίου Atomstroyexport. Η ρωσο-ινδική συνεργασία στον τομέα της ειρηνικής χρήσης της πυρηνικής ενέργειας που επισφραγίστηκε με την επίσκεψη του Ινδού πρωθυπουργού στη Ρωσία τον προηγούμενο Δεκέμβριο δεν θα σταματήσει μόνο με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου σχεδίου, αλλά θα συνεχιστεί σε μια πλειάδα άλλων σχεδίων για εγκαθίδρυση πυρηνικών εργοστασίων στην Ινδία, τα οποία θα σέβονται τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα ασφαλείας.
- **Τη ματαίωση του σχεδίου ελέγχου των χιονοπτώσεων στην πόλη της Μόσχας ανακοίνωσε στις 14 Ιανουαρίου ο οικονομικός διευθυντής των αρχών της πόλης και πρώτος αντιδήμαρχος, Pyotr Birjukov, μέχρι την παράδοση της έρευνας περιβαλλοντικής σκοπιμότητας.** Αν και κατά την διάρκεια της σοβιετικής εποχής η χρήση ειδικών αεροπλάνων που βομβάρδιζαν τα σύννεφα ώστε να μειωθούν οι χιονοπτώσεις ήταν σύνηθες φαινόμενο, στην μετασοβιετική εποχή οι απόψεις δίστανται. Αν και ο δήμαρχος της πόλης, Yury Luzhkov τάχθηκε υπέρ ενός τέτοιου ενδεχομένου, ο πρώτος αντιδήμαρχος κατόπιν αντιδράσεων των κατοίκων της πόλης, ανέβαλε την πιθανή πραγματοποίηση ενός τέτοιου σχεδίου μέχρι να ολοκληρωθεί η έρευνα σκοπιμότητας που θα περιλαμβάνει θέματα, όπως το κόστος της όλης επιχείρησης, το προσωπικό και ο τεχνολογικός εξοπλισμός

που θα απαιτείται, καθώς και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που θα συνεπάγεται. Σύμφωνα, πάντως, με την περιφερειακή υπουργό για την περιοχή της Μόσχας, Alla Kachan, υπάρχουν σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν την εκπλήρωση του εν λόγω εγχειρήματος και αυτό γιατί η μη προσεγμένη πραγματοποίησή του μπορεί να συνεπάγεται τη χειροτέρευση του κλίματος των περιχώρων της πρωτεύουσας, αλλά και μια πιθανή αύξηση των ξαφνικών χιονοπτώσεων στο μέλλον.